

Lesa Wa Mweo

Scripture Gift Mission

Radstock House

3 Eccleston Street

London, SW1W 9LZ.

Printed in Great Britain

Mwi buku ili mwabamo amashiwi yamo ayafuma muli Baibele, Ishiwi lya kwa Lesa. Aya mashiwi yalembwa mwi samba lya mitwe ya yako. Ufwile ukushita ibuku lya Baibele no kulibelenga we mwine, pantu lyaba e busokololo bwa kwa Lesa wa Mweo ku bantu bonse.

Ifyabamo

1. Lesa wa Mweo ne milungu imbi

Lesa wa Mweo, *peji* 7

Kwaba Lesa umo fye uwa cine, 7

Yehoba atile: Iwe wangwe ico ndekweba buno bushiku, 7

1. Wilaba na milungu imbi, 7

2. Wilacita milungu imbi nangu kuipepa, 8

3. Wilasakamana milungu imbi nangu kwipailako amalambo, 8

2. Satana ne milungu iyacitwa ku bantu

Imilungu iyacitwa ku bantu taili na maka iyine yeka, 8

Satana e mwine wa milungu iyacitwa ku bantu, 9

3. Satana no bupulumushi

Satana alengelwe uwa kaele kabili uushakwete bupulumushi, 10

Satana acitile ubupulumushi, 10

Satana untu wabipa nga nshi, 11

Satana e walengele abantu ukucito bupulumushi, 11

Satana acili alefwayo kuti abantu bamupepe nga Lesa, 12

Satana akapōswa muli bamba wa mulilo, 12

4. Kalenga wa fintu fyonse ne milungu ya bufi

Imilungu ya bufi yaba iyaibela, na Lesa, Kalenga wa fintu fyonse, na o aba uwaibela, 12

5. Kalenga wa fintu fyonse na bantu bonse

Lesa, Kalenga wa fintu fyonse, alasunga abantu bonse, 14

Lesa wa Mweo alokeshe mfula nga bantu bamupepa, 15

6. Ubunte bwa kwa Lesa ne fyo abantu babukana

Amaka ya kwa Lesa na mano yakwe yalangililwa mu fintu ifyo alengele, 15

Abantu bakēne ukucetekela Lesa, Kalenga wabo, 16

7. Lesa Wishi na Lesa Umwana

Abantu bakēne Lesa, lelo alibatemenwe no kutumo Mwana wakwe kuli bene, 17

Umwana wa kwa Lesa e Yesu Kristu Shikulwifwe, 17
Lesa alengele ifintu fyonse, ifimoneka ne fishimoneka, ukupitila mu Mwana wakwe, 18

Abantu na bamalaika pamo, bapepo Mwana wa kwa Lesa, 19

8. Umwana wa kwa Lesa na Satana

Umwana wa kwa Lesa aishile pano isonde, 20
Umwana wa kwa Lesa alangile amaka yakwe aya
kucimfya Satana, 20

1. Afumishe mu bantu imipashi ya fiwa iyalebapenya, 20
  2. Afumishe mu bantu imipashi ya fiwa iyalebalwalika, 21
  3. Aposeshe abantu abakakilwe kuli Satana, 22
- Yesu Kristu afwile ku konaula amaka ya kwa Satana, 22
Kristu abūkile ku bafwa, na mu kucite ci, acimfishe Satana, 23

9. Umwana wa kwa Lesa na bantu bonse

Ico Umwana wa kwa Lesa aishilebelo muntu, 24
Kristu afwilile impulumushi shesu, 24
Kristu abūshiwe ku bafwa ku kutulungamika, 25
Lapileni no kucetekela Kristu, 25

10. Umwina Kristu no mweo

Uwaba muli Kristu abe cibumbwa cipya, 27
Ifintu ifyacitike ilintu abantu bacetekele Kristu, 28

1. Basokolwele ifya nkama fintu balecita, no koca amabuku ya malēle yabo, 28
2. Bacitilwe ubulwani ku bantu abamwene ukuti ubunonshi bwabo bwapwa, 28

11. Umwina Kristu no bubi

Mulekano bubi, 29

Mulekano kupepo tulubi, 31

1. Mwilapepo tulubi, 31
2. Mwilaba ne senge ne fiwa, 31
3. Mwilasakamana mipashi ya bafwa, 32
4. Mwilalya malambo ya bafwa, 33
5. Mwilacita ifishibilo nangu cimo pa mibili yenu pa mulandu wa bafwa, 33
6. Mwilabuka nangu kuyaipusha ku batambe ntanda, 33

12. Umwina Kristu na Lesa wakwe

Mulekana Satana ku maka ya kwa Lesa, 34

Mulecetekela Lesa ukufika na ku mfwa, 35

Lesa te kuti amulekeleshe, 36

13. Ukucimfya kwa kwa Lesa ukwa kulekelesha

Umwana wa kwa Lesa akabwela na kabili, 37

Lesa akapingula ababi, 38

Lesa akacimfya Satana ne bumba lyakwe pa mpelelekesho, 39

Ica kulumbanya Lesa

1

Lesá wa Mweo ne milungu imbi

Lesá wa Mweo

Twacetekela kuli Lesá wa mweo. (1 Timote 4:10)

Ni ne Alifa kabili Omega, e fyo asosa Shikulu Lesá, uulipo, uwalipo, uukabapo, uwa maka yonse. (Ukuso-kolola 1:8)

Kwaba Lesá umo fye uwa cine

Takuli Lesá kano umo fye. Pantu nangu ibepo ñtwe milungu, mu mûlu napamo pano nse; . . . lelo kuli ifwe kwaba Lesá umo fye. (1 Korinti 8:4-6)

Yehoba atile: Ine ndi wa ntanshi kabili wa kupelelekesha; tapali mulungu umbi kano ine. . . . Ine ndi Yehoba, e shina lyandi; no bukata bwandi nshibupêla kuli umbi, nangu ukutashiwa kwandi ku fimpashanya. (Esaya 44:6; 42:8)

Lifunde nshi ilya ntanshi kuli yonse? Yesu alyaswike, ati, Lya ntanshi ni ili: . . . Shikulu Lesá wesu Shikulu umo; kabili uletemwa Sokulu Lesá obe ku mutima obe onse, na ku mweo obe onse, na ku mano yobe yonse, na ku maka yobe yonse. (Marko 12:28-30)

Belengeni pamo: Amalumbo 86:9, 10 Esaya 46:9

Yehoba atile: Iwe wangwe ico ndekweba buno bushiku

Ukufuma 34:11

1. *Wilaba na milungu imbi*

Ni ne Yehoba Lesá obe; . . . Wilaba na milungu imbi pa cinso candi. (Ukufuma 20:2, 3)

2. *Wilacita milungu imbi nangu kuipepa*

Wilacita cabaswa, icipasho ca cintu conse ca mu mūlu ku mūlu, nangu ca mu calo pa nshi, nangu ca mu menshi mwi samba lya calo: wilafishinshimuna, nangu kufibombela. . . . Wikashinshimuna mulungu umbi. (Ukufuma 20:4, 5; 34:14)

Belengeni pamo: Ukufuma 20:23; 34:17 Amalango 4:16-18 Yereimia 25:6

3. *Wilasakamana milungu imbi nangu kwipailako amalambo*

Wilatīna milungu imbi, kabili wilaishinshimuna, kabili wilaibombela, nangu kwipailako amalambo; kano Yehoba, . . . wene e o uletīna. (2 Ishamfumu 17:35, 36)

Belengeni pamo: Ubwina Lebi 17:7

2

Satana ne milungu iyacitwa ku bantu

Imilungu iyacitwa ku bantu taili na maka iyine yeka

Bushe abantu bengaicitile milungu? Awe iyi taili milungu! (Yereimia 16:20)

Utulubi twa nko twa silfere na golde, utwacitwa ku minwe ya bantu. Utunwa tuli na to, lelo tatusosa; amenso tuli na yo, lelo tatumona; amatwi tuli na yo,

lelo tatuufwa; tamwaba na mupu mu tunwa twa tuko. (Amalumbo 135:15-17)

Ne cashalako ku cimuti acitako umulungu, icimpa-shanya ca uko, akunkulako, ashinshimuna, apepa kuli cene, no kutila, Umpokolole, pantu ni we mulungu wandi.

Cene, umuntu nga abilikishako wene tawasuka, mu bwafya bwakwe taumupususha. (Esaya 44:17; 46:7)

Belengeni pamo: Esaya 40:19, 20; 41:29; 46:6, 7 Ukusokolola 9:20

Satana e mwine wa milungu iyacitwa ku bantu

Satana, umulungu wa nshita ino, apofwishe mitima ya bashicetekela. (2 Korinti 4:4)

Baipaille amalambo ku ngulu, ku ishili milungu. (Amalango 32:17)

1 Pano isonde ponse palāla mu maka ya Mubifi. (1 Yohane 5:19)

Ilyo mwali abasenshi mwalesendwa, pali icamuse-ndeke, ukuya ku tulubi uto tucibūlu. (1 Korinti 12:2)

Lelo lilya mwali abashaishiba Lesa, mwatekelwe ubusha ku milungu iishaba ine ine. (Galatia 4:8)

Shikulu Yesu atile kuli Paulo: Ndekutuma ku Bena fyalo, ku kushibula amenso yabo, ku kuleka bapilibuke ku mfifi balole mu lubūto, bapilibuke na ku maka ya kwa Satana balole kuli Lesa, ku kuyamono kulekelelwe membu shabo na pa kwikala mu bashilishiwa ku kucetekela kwa kuli ine. (Imilimo 26:17, 18)

3

Satana no bupulumushi

Satana alengelwe uwa kaele kabili uushakwete bupulumushi

E fyo Shikulu Yehoba atila: Iwe wali icikakatikilo ca butuntulu, waisulamo amano, uwa musuma ku kuyemba; mu Edene, ibala lya kwa Lesa, e mo waikele; akalibwe ka musango onse akaumo mutengo, kali e ca kusāma cobe . . . kabili muli golde e mwatonaikwa tonse ne fya kulenga fyobe. Mu bushiku bwa kulengwa kobe e mo fyapekaniwe. Nakubikile kuli kerubi uwasubwa uwa kucinga, wali pa lupili lwa mushilo lwa kwa Lesa; waleendauka mu kati ka mabwe ya mulilo. Wali uwa mpomfu mu mibele yobe ukutula pa bushiku bwa kulengwa kobe, kwasuka kwasangwa muli iwe ubupondamishi. (Esekiele 28: 12-15)

Satana acitile ubupulumushi

Nobe wacitile ubupulumushi; e ico nakupelula ukufumya pa lupili lwa kwa Lesa, na kerubi uwa kucinga akutamfya akufumya mu kati ka mabwe ya mulilo. Walitakalalo mutima obe ku kuyemba kobe, waonaula amano yobe pa kusāma kobe. (Esekiele 28: 16, 17)

Ifyo wapona ukufuma mu mūlu, we Mulanga, umwana mwaume wa macaca! Ifyo wakungukila pa nshi, we watembawishe inko! Iwe, we wasosele mu mutima obe, auti, Nkanina nkaya mu mūlu, nkatumpule cipuna candi ca bufumu ukucila pa ntanda sha kwa Lesa, nkekala na mu lupili ulwalingwa lwa milungu, mu mpela ya ku kapinda ka ku kuso;

nkanina nkaya pa misansama ya makumbi, nkapalana na Wapulamo! Lelo nutentemushiwa ukufika ku Mbo, ku mpela ya nindi! (Esaya 14:12-15)

Satana untu wabipa nga nshi

Shikulu Yesu atile: Kasēbanya . . . ni nkomi ya bantu ukufuma na pa kutendeka, na mu cine taimini-namo, ico muli wene tamwaba cine. Ilyo alande ca bufi, alande cafuma mu mwine; ico wa bufi, kabili e wishi wa buko. (Yohane 8:44)

Kasēbanya acito bupulumushi fye ukufuma ku kutendeka. (1 Yohane 3:8)

Satana e walengele abantu ukucito bupulumushi

Icisoka cikote cilya . . . ciitwa Kasēbanya kabili Satana; kabili e cilufya bonse abaikala mu calo conse. (Ukusokolola 12:9)

Nomba insoka yabe ncejeshi iyacilamo mu fya mweo fyonse ifya mpanga ifyo Yehoba Lesa acitile. Na yo aiti ku mwanakashi, Kabili Lesa asosele, ati, Mwilalyako ku muti onse wa mwi bala, mwa? No mwanakashi ati ku nsoka, Ifisabo fya miti ya mwi bala kuti twalyako: lelo ifisabo fya muti uuli mu kati ke bala, Lesa atile, Mwilalyako, kabili mwilakumyako, epali mwafwa. Ne nsoka aiti ku mwanakashi, Ukufwa tamwakafwe; pantu Lesa aliishibo kuti mu bushiku mukalyako, e mukashibulwa amenso yenu, kabili mukaba nge milungu, abaishibo busuma no bubi. Awe umwanakashi, pa kumona uyo muti ukuti uusuma ku kulya kabili wawama ku kumona, kabili muti wa kutemwikwa ku kulengo kushilimuka, abūlako ifisabo fya uko, alalya; kabili apako na ku mulume wakwe, na o alya. (Ukutendeka 3:1-6)

Ubupulumushi bwaingilile mu muntu umo pano isonde, ne mfwa yaingilile mu bupulumushi; e fyo ne

mfwa yayambukile ku bantu bonse, pantu bonse baliulungene. (Roma 5:12)

Satana acili alefwayo kuti abantu bamupepe nga Lesa

Kasēbanya aninike Yesu, amulanga mu kashita kanono amabufumu yonse aya pano isonde. Kabili Kasēbanya atile kuli wene, Kuli iwe nkapēlo lupaka lonse lwa yako, no bukata bwa yako; pa kuti capēlwa kuli ine, kabili ncipēla ku o ntemenwe. E ico nga iwe wampepa pa cinso candi, conse cikaba cobe.

Yesu alimwaswike, ati, Calembwa aciti, Ulepepa Sokulu Lesa obe, kabili wene eka e o ulepyungila. (Luka 4:5-8)

Satana akapōswa muli bemba wa mulilo

Umulilo wa muyayaya wateyanishiwa Kasēbanya na bamalaika bakwe. (Mateo 25:41)

Na Kasēbanya uwalebalufya apōselwe muli bemba wa mulilo kabili wa libwe lya mingu . . . ku kucushiwa akasuba no bushiku umuyayaya umuyayaya. (Ukuso-kolola 20:10)

4

Kalenga wa fintu fyonse ne milungu ya bufi

Imilungu ya bufi yaba iyaibela, na Lesa, Kalenga wa fintu fyonse, na o aba uwaibela

Umutumwa Paulo atile: Mwe bena Atena, namona konse konse imwe mwaba nga bacilamo ukupepe mipashi. Pantu pa kupita no kumone fyo mupepa, nasangile ulufuba apalembwa, Kuli Lesa Uushaishibikwa.

E ico ndebila kuli imwe untu mushinshimunako mwe bashamwishiba. Lesa uwalenga pano isonde na fyonse ifilipo, wene, pa kubo Mwine mūlu na pano nse, taikala mu matempele ayakūlwa ku minwe ya bantu; nangu kupyungilwa ku minwe ya bantunse ngo wabulwapo icintu, apo umwine e upēla bonse umweo, no kupema, na fyonse.

Kabili alengele kuli umo inko shonse sha bantunse ku kwikala pano nse ponse, pa kulinge nshita sha shiko ishalingilwe kabela, no kupakule mipaka ya bwikalo bwa shiko, ku kuleka shifwaye Lesa, kuumfwa nalimo shingapampanta no kumusanga.

Lelo na cine taba kutali kuli ifwe bonse; pantu muli wene e mo tumweno mweo, no kusunkana, no kuba; ifyo basosa na bamo ba bakashika wenu ba nyimbo, abati, Pantu na ifwe tuli bufyashi bwakwe. Kwena, apo tuli bufyashi bwa kwa Lesa, tatufwile ukutila Lesa apalana na golde nangu ni silfere nangu libwe, ifyaelenganiwa ku kutukuta no kutontonkanya kwa buntunse. (Imilimo 17:22-29)

Ifyaengwa ificitwa kuli bakalopola fyabe fya bufi, kabili umupu uupemwako tamuli. Fyene mupu, milimo ya kutumpika, . . . lelo kabumba wa fyonse tali nge fi, . . . Yehoba wa milalo e shina lyakwe. (Yeremia 10:14-16)

Yehoba mukulu, uwawaminwo kutashiwa apakalamba, kabili wene ali no kubelwa akatīna ukucile milungu yonse. Pantu imilungu yonse ya bantu na bantu ya fye; lelo Yehoba acitile imyulu. Bukatebebe no bucindami fili ku cinso cakwe; ukukosa no kutemwa fili mu cifulo cakwe.

(1 Imilandu 16:25-27)

KALENGA WA FINTU FYONSE ALUMBANIWA

Mwe Yehoba Lesa wandi, mwalikulisha! buka-tebebe no bucindami e fyo mwafwala . . . Ifyo yafule milimo iyo mwacita mwe Yehoba! Fyonse ifyo mu mano e mo mwaficitila; pano isonde paisulapo ifibumbwa fyenu. (Amalumbo 104:1, 24)

Mwaliwamina, mwe Shikulwifwe Lesa wesu, ukupokelelo bukata no mucinshi na maka; pantu ni mwe mwalengele ifintu fyonse; kabili mulandu wa kufwaya kwenu fyabeleleko no kulengwa. (Ukusokolola 4:11)

5

Kalenga wa fintu fyonse na bantu bonse

Lesa, Kalenga wa fintu fyonse, alasunga abantu bonse

Lesa alenga akasuba kakwe ukutulila ababifi na basuma, no kuleke mfula ilokele abalungama na bashalungama. (Mateo 5:45)

Lesa aimya fubefube afumya ku mpela sha calo, acitile mfula inkuba, afumyo mwela umwa kututula mwakwe. (Amalumbo 135:7)

Lesa acite fikulu kabili ifishaba na kwilukwa, ifipesha amano ifishaba na mpendwa: apēle mfula pano isonde ponse, aleta na menshi pa malimino ponse. (Yobo 5:9, 10)

Belengeni pamo: Amalumbo 147:7-9

Ica kupēlwa conse icisuma ne ca bupe conse icafikapo cafuma mu mūlu, ciika ukufuma kuli Shifwe wa

fya lubūto, uo takwabako ukwaluka kwa kutula no kuwa, nangu kupilibuka kwa kuloshe cinshingwa pa nshi. (Yakobo 1:17)

IPEPO

Shifwe wa mu mūlu, . . . tupēleni lelo ica kulya cesu ca bukaca. (Mateo 6:9, 11)

Lesu wa mweo alokeshe mfula nga bantu bamupepa

Ukupāpāta kwa mulungami kubomba ku maka ayengi. Eliya ali muntu wa myumfwile imo ine nga ifwe; na o apepele ipepo ukuti peloka mfula, kabili imyaka itatu ne myeshi mutanda tayalokele pa nshi; e lyo abwekeshopo ukupepa, ne ulu lyapēle imfula, ne calo comeseshe ifisabo fya ciko. (Yakobo 5:16-18)

6

Ubunte bwa kwa Lesu ne fyo abantu babukana

Amaka ya kwa Lesu na mano yakwe yalangililwa mu fintu ifyo alengele

Ine ninjishibo kuti Yehoba mukulu, Shikulu apulamo na mu milungu yonse. Conse ico Yehoba atemenwe e co acita, mu mūlu na pano isonde, muli babemba na matenga yonse. (Amalumbo 135:5, 6)

E lyo Yehoba ayaswike Yobo ukufuma mu nkūka no kutila . . . Wali kwi ilyo nashimpile icalo? . . . N'ani alepwilile mulamba impito, no mwa kuye nkuba

mu kupanta ; ku kulenga iloke pa calo apashaba muntu, pa matololo apashaikala muntunse ; ku kwikusha apabe ciswebebe ne cimfulumfulu, no kuleka apauma pamene icani citeku? Bushe imfula yaba na wishi? N'ani afyele amatoni ya mume? . . . Bushe waba no kuboko ngo kwa kwa Lesa? Bushe kuti wabulukutula kwi shiwi nge lyakwe? (Yobo 38:1, 4, 25-28; 40:9)
Belengeni pamo: Yobo 38:1-42:2 Yeremia 10:12, 13

Umutumwa Paulo alembele, ati: Icingeshibikwa ca kwa Lesa camoneka muli bene; pantu Lesa acilengele ukumoneka. Pantu ukufuma ku kulengwa kwa pano isonde ifishimoneka fyakwe, e kutila, amaka yakwe ya pe na buLesa bwakwe pamo, fyamonekesha, bafilukila ku fibumbwa. E ico babulwe ca kuleseshamo. (Roma 1:19, 20)

Abantu bakēne ukucetekela Lesa, Kalenga wabo

Nangu abantu baishibe Lesa, tabamucindike nga Lesa, nangu kumutōtela; lelo basangwike aba fye mu matontonkanyo yabo, ne mitima yabo iishaba na mucetekanya yalengwe yafita. Pa kuisoselo kuti ba mano, basangwike abatumpa; no bukata bwa kwa Lesa uushingabola babwalwile icimpashanya ca cipasho ca bantunse ababola, ne ca fyuni, ne ca sha molu yane, ne ca fikulika.

Icine ca kwa Lesa bacalwile ubufi, bashinshimwine no kubombele cibumbwa ukucila Kabumba, uwabo wapālwa umuyayaya: Amene. (Roma 1:21-23, 25)

7

Lesá Wishi ná Lesá Umwana

Abantu bakēne Lesá, lelo alibatemenwe no kutumo Mwana wakwe kuli bene

Lesá atemenwe aba pano isonde ukutemwa kwa kuti apēle Umwana wakwe uwafyalwa eka, ukuti onse uumucetekela eonaika, lelo abe no mweo wa muyayaya. (Yohane 3:16)

Muli ici e mwasokolwelwo kutemwa kwa kwa Lesá muli ifwe, mu kuti Lesá natuma Mwane uwafyalwa eka ukuti ese pano isonde, ukuti tube no mweo muli wene . . . Wene atemenwe ifwe, no kutuma Mwane ilambo lya mpulumushi shesu. (1 Yohane 4:9, 10)

Lelo Lesá asokololo kututemwa kwakwe kwine, pa kuti ilyo twali tucili abapulumushi Kristu alitufwilile. (Roma 5:8)

Lesá tacikile Mwane wine, lelo amupōsēle ifwe bonse. (Roma 8:32)

Umwana wa kwa Lesá e Yesu Kristu Shikulwifwe

Malaika atile kuli bakacema: Ndebila kuli imwe imbila nsuma ya kusekela kukalamba ukukaba ku Bantu bonse; pantu mu mushi wa kwa Dabidi mufyalilwe imwe lelo Umupusushi, uyo ni Kristu Shikulu. (Luka 2:10, 11)

Umutumwa Paulo alembele, ati: Umwana wa kwa Lesá afyelwe mu bufyashi bwa kwa Dabidi lubali ku buntunse, kabili asontelwe ukuti e Mwana wa kwa Lesá mu maka ku Mupashi wa mushilo, pa kubūshiwa ku bafwa. Kabili e waba Yesu Kristu Shikulwifwe. (Roma 1:3, 4)

Umwana nafyalilwa kuli ifwe, umwana mwaume napēlwa kuli ifwe; bukateka bukaba pa kubeya kwakwe, ne shina lyakwe akenikwa, Kabilo wa cipesha amano, Mulungu impalume; Wishi wa nshita pe, Cilolo wa mutende. (Esaya 9:6)

Yesu: Ishina lyakwe likenikwe Imanuele; icalola mu kuti, Lesa aba na ifwe. (Mateo 1:23)

Lelo Lesa asoselo Mwana, ati, Icipuna cobe ca bufumu, we Lesa, ca muyayaya umuyayaya. (Hebere 1:8)

Mu kutendeka mwali Cebo, kabili Cebo ali pamo na Lesa, kabili Cebo ali ni Lesa. Kabili Cebo aishilebo buntunse, no kwikala muli ifwe, uwaisulamo ukusena-mina ne cine; kabili twaloleshe ubukata bwakwe, ubukata ngo bwa wafyalwa eka kuli Wishi. (Yohane 1:1, 14)

Lesā alengele ifintu fyonse, ifimoneka ne fishimoneka, ukupitila mu Mwana wakwe

Kuli ifwe kwaba Lesa umo fye, Shifwe, ni uyo fyonse fya fuma kuli wene, na ifwe tulola kuli wene; kuli na Shikulu umo fye, ni Yesu Kristu, uyo fyonse fiishila muli wene, na ifwe muli wene. (1 Korinti 8:6)

Wene mu kutendeka ali pamo na Lesa: ifintu fyonse fyalengelwe kuli wene, kabili ukwabula wene takwalengelwe cintu nangu cimo icalengelwe . . . Pano isonde palengelwe kuli wene. (Yohane 1:2, 3, 10)

Kristu aba e cipasho ca kwa Lesa uushimoneka, libeli lya ku cibumbwa conse; pantu muli wene e mo fyalengelwe ifintu fyonse mu mūlu na pano isonde, ifimoneka ne fishimoneka, nangu Fipuna fya bufumu, nangu Bucibinda, nangu Bumulopwe, nangu Ba lupaka; ifintu fyonse fyalengelwe muli wene, kabili

fyalengēlwe wene; wene na o atangilile fyonse, kabili muli wene e mo fyonse fyakobenkana. (Kolose 1:15-17)

Kale Lesa alelandila kuli bashifwe muli bakasesema mu fyakaniko ifingi ne misango iingi, lelo pa mpela ya nshiku shino nalandila kuli ifwe mu Mwana, uo asontele ukube mpyani ya fintu fyonse, muli uyo kabili acitile ifya muyayaya. Wene, pa kubo kubēka kwa bukata bwa kwa Lesa, ne cipasho ca musango wakwe, asendela ne fintu fyonse ku cebo ca maka yakwe.

Imwe Shikulu, ku kutendeka mwalengele pano nse, ne myulu mulimo wa minwe yenu. (Hebere 1:1-3, 10)

Abantu na bamalaika pamo, bapepo Mwana wa kwa Lesa

Lesa atila: Na bamalaika bonse ba kwa Lesa bamupepe. (Hebere 1:6)

Umutumwa Yohane alembele, ati: Kabili naliloleshe, no kumfwe shiwi lya bamalaika abengi ukushinguluke cipuna ca bufumu ne fya mweo na bakalamba, ne mpendwa yabo yali amakana ikumi ya makana ikumi na makana ya makana; balesose shiwi likalamba, abati, Umwana wa mpānga uwaipaiwe (e Yesu Kristu) awamino kupokelela amaka, no bucindami, na mano, no kukosa, no mucinshi, no bukata, ne pālo . . . Ne fya mweo fine fyatile, Amene. Na bakalamba bawile no kupepa. (Ukusokolola 5:11, 12, 14)

Shikulu Yesu atile: Wishi . . . ubupingushi bonse napēlo Mwana, ukuti bonse bacindike Umwana ifyo bacindika Wishi. (Yohane 5:22, 23)

Kabili ilyo aba mano baingile mu ganda bamwene akana Yesu pamo na Maria nyina; e lyo bawile pa nshi no kukatōtela. (Mateo 2:11)

Umuntu uo Yesu ashibwile amenso, atile kuli wene: Mwe Shikulu ndecetekela. E lyo amupepele. (Yohane 9:38)

Ilintu Toma amwene Kristu uwabükile ku bafwa, atile: Mwe Shikulu wandi, Lesa wandi! (Yohane 20:28)

8

Umwana wa kwa Lesa na Satana

Umwana wa kwa Lesa aishile pano isonde

E co amonekële Umwana wa kwa Lesa ica kuti asopolole imilimo ya kwa Kasēbanya. (I Yohane 3:8)

Umwana wa kwa Lesa alangile amaka yakwe aya kucimfya Satana

1. *Afumishe mu bantu imipashi ya fiwa iyalebapenya*

Kabili ilyo Yesu afumine mu bwato, apo pene amukumanya uwa mu nshishi, umuntu umwali umupashi wakowela uwali no bwikalo mu nshishi; takwali no muntu uwali na maka ya kumukaka kabili, nangu ni ku munyololo; pantu wene akakilwe ilingi ku makusu ne minyololo, ne minyololo aliiputawile, na makusu aliyafunawile: takwali na muntu uwali na maka ya kumunasha. Kabili inshita pe, ubushiku na kasuba, mu nshishi na mu mpili alebilibikisha no kuiteta ku mabwe.

Nomba pa kumona Yesu ukutali, abutukileko no kutōta kuli wene, alebilibikisha ishiwi likalamba, ati, Mulandu nshi uo twaba na imwe, mwe Yesu, mwe Mwana wa kwa Lesa uwapulamo? Lapeni kuli Lesa ukuti mwinungulusha. (Pantu alisosele kuli wene, ati, Fuma mu muntu we mupashi wakowela.) Na Yesu

amwipusha, ati, Ni wani ishina lyobe? Na o atile kuli wene, Ishina lyandi ni ne Itulwe; pantu tuli abengi. . . . Abantu baile ku kumona icaponene. Bafika kuli Yesu, no kumona uwali ne fiwa naikala, nafwala no kuba no bupanda—untu aiketwe kwi tulwe; kabili balitīnine. (Marko 5:2-9, 14, 15)

2. *Afumishe mu bantu imipashi ya fiwa iyalebakwalika*

Umo wa mwi bumba alyaswike Yesu, ati, Mwe Kasambilisha, ndetele kuli imwe umwana wandi umwaume, uwaba no mupashi wa bucibulu; kabili konse uko umwikatila, ulamufuntula, e lyo afulumye fulo, asumanya na meno, kabili alōmina. Awe njebele abasambi benu ukuti baufumyemo, lelo nabafilwa.

Yesu alibaaswike, ati, . . . Muleteni kuli ine. E lyo batwele umulumendo kuli wene, no mupashi pa kumona Yesu, apo pene walimufulanshishe; kabili awile pa nshi, alafulukuta, no kufulumye fulo. Yesu aipwishe wishi, ati, Ni nshita nshi ilyo ici camutendeke? Na o atile, Ukufuma ku bwaice. Kabili umupōsa libili libili mu mulilo na mu menshi ukuti umonaule. Lelo nga mwingacitapo cimo, mutwafwe, mube ne nkumbu pali ifwe. Yesu amwaswike, ati, Mulandu nshi wasosela, auti, Nga mwingacitapo cimo? Fyonse fingacitwa ku ucetekela. Kabili apo pene wishi wa mwana e pa kubilikisha, ati, Ndecetekela; njafweni ku kukanacetekela kwandi!

Ilyo Yesu amwene ukuti ibumba lilebutukilako, akalipile umupashi wakowela, aweba, ati, We mupashi wa bucibulu kabili wa bunkomamatwi, ndekweba, nati, Fumamo, kabili wibwekeshapo ukwingila muli wene iyo. Ilyo wakūtile no kumufulanshisha, wafuminemo. Umwana ali ngo wafwa; e ico abengi bati, Nafwa. Lelo Yesu pa kumwikata ku minwe, alimubūshishe, na o aliimine. (Marko 9:17-27)

3. *Aposeshe abantu abakakilwe kuli Satana*

Yesu alesambilisha muli limo ilya mu masunagoge pe sabata. Moneni mwali no mwanakashi uwali no mupashi wa bulwele imyaka ikumi na cinekonsekonse; kabili ali uwakongosa, kabili takwete amaka ya kuyolola nakalya. Awe Yesu pa kumumona, alimwitile, no kutila kuli wene, We mwanakashi naukakulwa ku bulwele bobbe. Abikile pali wene ne ndupi shakwe; na o alyolwelwe no kucindika Lesa.

Awe umukalamba we sunagoge afulwa ico Yesu aposeshe pe sabata, atile kwi bumba, Kuli inshiku mutanda isho abantu bafwile ukubombamo; e ico muli isho e mo muleisa ku kuposhiwa, mu bushiku bwe sabata te mo.

Awe Shikulu alimwankwile, ati, Mwe ba bumbimunda, umuntu onse uwa pali imwe, bushe pe sabata takakule njombe yakwe napamo ni mpunda ku mulimba no kuitwala ku kuinwensha? No yu mwana wa kwa Abrahamu, uo Satana akakile imyaka yaba ikumi na cinekonsekonse, bushe tafwile ukukakulwa ku cikakilo ici pa bushiku bwe sabata? Kabili pa kusose fi baiketwe insoni bonse abamupilike; ne bumba lyonse lyalasekela pa fikankāla fyonse ifyo alecita. (Luka 13: 10-17)

Yesu wa ku Nasarete, Lesa amusubile Umupashi wa mushilo na maka. Wene aendawike alecite cisuma no kuposha bonse abatekwo buluku kuli Kasēbanya; ico Lesa ali nankwe. (Imilimo 10:38)

Yesu Kristu afwile ku konaula amaka ya kwa Satana

Yesu umwine ifyo fine akumisheko ku buntunse bwabo ubwa mubili no mulopa, ukuti mu kufwa

afubalishe uukwete amaka ya mfwa (uyo ni Kasē-banya), no kubalubula bonse abaiketwe mu busha inshita yonse ya mweo yabo pa kutine mfwa. (Hebere 2:14, 15)

Shikulu Yesu atile: Kateka wa pano isonde, . . . takwete kantu nangu kamo muli ine . . . Kateka wa pano isonde napingulwa. (Yohane 14:30; 16:11)

Kristu abūkile ku bafwa, na mu kucite ci, acimfishe Satana

Kristu abūshiwe ku bafwa pa bushiku ubwalenga shitatu umwalola amalembo. (1 Korinti 15:4)

Pa numa ya kubūka kwakwe ku bafwa, Shikulu Yesu atile: Kuli ine kwapēlwa amaka yonse mu mūlu na pano isonde. (Mateo 28:18)

Kabili atile pamo: Witina; ni ne Wa kutendeka kabili Uwa kulekelesha. Nali uwafwa, nomba mona ndi Wa mweo umuyayaya umuyayaya, kabili ndi ne mfungulo sha mfwa na ku Mbo. (Ukusokolola 1:17, 18)

Afūlile Bamulopwe na Ba lupaka, no kubabika ica kutamba pa mbilibili, no kubacimfisha kuli ico. (Kolose 2:15)

Ilintu aninine aile mu mūlu, atwele umulalo muli bunkole, apēle ne fya bupe ku bantu. (Efese 4:8)

Yesu Kristu ali ku kwa kulyo kwa kwa Lesa; na o pa kuya mu mūlu, bamalaika, na ba lupaka, na ba maka balengelwe ukulamba kuli wene. (1 Petro 3:22)

Lesa amusansabike, no kumupēle shina ilyacila amashina yonse; ukuti kwi shina lya kwa Yesu ikufi lyonse likafukame, ilya mu mūlu ne lya pano nse ne lya pa nshi ya calo, no lulimi lonse lukasose, ukuti, Yesu Kristu e Shikulu; kube ubukata kuli Lesa Shifwe. (Filipi 2:9-11)

9

Umwana wa kwa Lesa na bantu bonse

Ico Umwana wa kwa Lesa aishilebelo muntu

Kristu Yesu aishile pano isonde ku kupususha abapulumushi. (1 Timote 1:15)

Umwana wa muntu aishile . . . ku kupēlo mweo wakwe icilubula ca pa bengi. (Marko 10:45)

Shikulu Yesu atile: Ine naishile ukuti impanga shandi shibe no mweo, kabili shibe na wo uwacilamo. (Yohane 10:10)

Kristu afwilile impulumushi shesu

Kristu afwilile impulumushi shesu umwabela ama-lembo. (1 Korinti 15:3)

Kristu tacitile ubupulumushi; no bucenjeshi tabwasangilwe mu kanwa kakwe . . . Wene asendele impulumushi shesu umwine mu mubili wakwe pa cimuti, ukuti fwe bali abafwa lubali ku bupulumushi, tube aba mweo lubali ku bulungami. (1 Petro 2:22, 24)

Kristu uushaishibe ubupulumushi, Lesa amucitile ukubo bupulumushi pa mulandu wa ifwe; ukuti ifwe tube ubulungami bwa kwa Lesa muli wene. (2 Korinti 5:21)

Alashilwe pa fya bupulumushi fyesu, kabili afwan-tilwe pa mampūlu yesu; ukulimuna ukwa kutumwename ubutuntulu kwaponene pali wene, na mu fipumo fyakwe e mwaishilo kupola kuli ifwe. (Esaya 53:5)

Kristu abūshiwe ku bafwa ku kutulungamika

Twaishibo kuti Kristu pa kubūshiwa ku bafwa tafwa kabili iyo; imfwa taili na bucibinda kuli wene kabili iyo. (Roma 6:9)

Yesu Shikulwifwe, apōselwe pa mulandu wa mampūlu yesu, no kubūshiwa mu kuti tulungamikwe. (Roma 4:25)

Umwabelo luse lwa kwa Lesa ulwingi atufyalile libili ku kuba no kucetekela kwa mweo mu kubūka kwa kwa Yesu Kristu ku bafwa. (1 Petro 1:3)

Lapileni no kucetekela Kristu

E fyo asosa Yehoba, Kalenga wa myulu, . . . kabili uwabumbile icalo: Alukileni kuli ine, pusukeni, mwe mpela sha pano isonde shonse! Pantu ine ndi Yehoba, kabili tapali umbi. (Esaya 45:18, 22)

Shimapepo wa kwa Seu, uo ulufuba lwakwe lwali apalungatana no mushi wa Lustra, aletele injombe shilume ne ntamba sha maluba ku mpongolo, alafwayo kwipailako ilambo pamo na mabumba. Lelo abatunwa Barnaba na Paulo, pa kuumfwa, balepwile amalaya yabo, bacilukile mwi bumba, balebilikisha, abati, Mukwai, nga cinshi mulecitile fi?

Na ifwe tuli bantunse aba myumfwile imo ine na imwe, abamubilile mbila nsuma ukuti imwe mufume kuli ifi fintu fya fye no kupilibukila kuli Lesa wa mweo, uwalengele umūlu na pano nse na bamba na fyonse ifyabamo. Uo, mu nkulo ishapita, alekele inko shonse ukuya mu mibele ya shiko; nelyo tailekele fye ukwabulo bunte ubwa kuti e Kabomba wa fisuma, uumupēle mfula ya mu mūlu ne myaka ya kulobolole fisabo, no kwisushamo imitima yenu ifilyo no kusangalala. (Imilimo 14:13-17)

Umutumwa Paulo atile: Inshita sha kukanaisiba shena Lesa alishisūlile, lelo nombā akonkomesha abantu bonse konse konse ukulapila; pa kuti alingile ubushiku umo akapingwila aba pano isonde mu bulungami ku muntu uyo asontele; na pali ici apēle ca kuputule fikansa ku bantu bonse pa kumwimya ku bafwa. (Imilimo 17:30, 31)

Shikulu Yesu atile: Ni ne nshila ne cine no mweo; takuli uwisa kuli Lesa Tata, kano aishila muli ine. (Yohane 14:6)

Kuli Lesa umo, kabili kawīkishanya umo pa kati ka kwa Lesa na bantu, umuntu Kristu Yesu wine; uwaipēle icilubula pa mulandu wa bonse. (1 Timote 2:5, 6)

Yesu Kristu: Ne pusukilo talili muli umbi nakalya, nangu lishina limbi takuli mwi samba lya mūlu ilyapēlwa mu bantu, umo tuli no kupusukila. (Imilimo 4:12)

Cetekela Shikulu Yesu Kristu, e lyo ukapusuka. (Imilimo 16:31)

Ni Lesa e wasosele, ati, Ulubūto nalubalike ukufuma mu mfifi, e wabalikile mu mitima yesu ukuti tubūtushe ku bantu ukwishibo bukata bwa kwa Lesa mu cinso ca kwa Yesu Kristu. (2 Korinti 4:6)

10

Umwina Kristu no mweo

Uwaba muli Kristu abe cibumbwa cipy'a

Ngo muntu ali muli Kristu, abe cibumbwa cipy'a; ifya kale nafiya; moneni fyayalulwe fipy'a. Awe ifi fyonse fyafuma kuli Lesa. (2 Korinti 5:17, 18)

Mwali abafwa mu mampūlu na mu mpulumushi, umo mwaendele kale umwabelo bwikashi bwa calo cino, umwabela kateka wa bucibinda bwa mu lwelele, umupashi uulebomba nomba mu bana ba bucintomfwa; muli abo na ifwe bonse twaendawikemo kale mu lunkumbwa lwa mibili yesu, abacita amafwayo ya mubili na ya matontonkanyo, kabili twali ku cifyalilwa abana ba kukalipilwa, ifyo na bantu bambi baba.

Lelo Lesa pa kubo wacindama ku luse, pa mulandu wa kutemwa kwakwe ukwingi uko atutemenwe, kabili ifwe pa kuba abafwa mu mampūlu, atulengele aba mweo pamo na Kristu . . . Tuli cibumbwa ca kwa Lesa, abalengēlwe muli Kristu Yesu ku kubombe milimo isuma, iyo Lesa apekanishishe libela ukuti e mo twende.

Mwe Bena fyalo . . . ibukisheni ifyo mu nshita ilya mwali abapātuka kuli Kristu, . . . abashaba na kuce-tekela, ababulwa na Lesa pano isonde. Lelo nomba, muli Kristu Yesu, mwe bali ukutali kale, namupalamikilwa mu mulopa wa kwa Kristu. (Efese 2:1-5, 10-13)

Atupokolwele ku lupaka lwa mfifi, no kutupilibwila mu bufumu bwa Mwana wakwe uwatemwikwa. Muli uyo e mo twakwatilo kulubuka, e kulekelelwe mpulumushi. (Kolose 1:13, 14)

Nga bana ba cumfwila, mwilaicita nge fya lunku-
mbwa fya kale ifya mu nshita ya kukanaishiba kwenu;
lelo filya uwamwitile abo washila, e fyo na imwe mube
abashila mu mibele yenu yonse, pantu calembwa,
aciti, Beni aba mushilo; pa kuti ine ndi wa mushilo.

Kabili nga mulilila kuli Shifwe uupingulo mwabelo
mulimo wa muntu no muntu ukwabula akapātulula,
endeni mu katina inshita ya kulebela kwenu; mwai-
shibo kuti mwalubwilwe ku mibele yenu ya fye iya-
shililwe imwe kuli bashinwe, tamwalubwililwe ku
fyonaika, silfere atemwa golde, lelo ni ku mulopa
uwafinisha wa kwa Kristu, ngo wa mwana wa mpānga
uwabula akalema kabili uwabula akabi. (1 Petro 1:14-
19)

E fyo na imwe muilinge abafwa lubali ku bupulu-
mushi, kabili aba mweo lubali kuli Lesa muli Yesu
Kristu Shikulwifwe. (Roma 6:11)

Ifintu ifyacitike ilintu abantu bacetekele Kristu

1. *Basokolwele ifya nkama fintu balecita, no koca ama-
buku ya malēle yabo*

Abengi ba mu bacetekela Kristu, baleyako bale-
tumbula, no kulumbule micitile yabo; na bengi ba mu
balecita amalele, pa kulonganya amabūku yabo, bayo-
cele pa menso ya bonse. Kabili bapendele umutengo
wa yako, no kusanga ni mondo amakana yabili. E fyo
icebo ca kwa Shikulu calekula, no kubombesha mu
maka. (Imilimo 19:18-20)

2. *Bacitilwe ubulwani ku bantu abamwene ukuti ubu-
nonshi bwabo bwapwa*

Luka atile: Ilyo twaleya ukwa kupepela, alituku-
menye umukashana uwali no mupashi wa kalubi,
uwamwenene bashikulu wakwe ifyuma ifingi mu

kubuka. Wene akonkele Paulo na ifwe, alebilikisha, ati, Aba bantu basha ba kwa Lesa Uwapulamo, balebila kuli imwe inshila ye pusukilo. Awe e fyo alacita inshiku ishingi. Lelo Paulo afitwa, apilibuka no kwebo mupashi, ati, Ndekwebela mwi shina lya kwa Yesu Kristu ukufuma muli wene. Kabili wafuminemo mu nshita ilya ine.

Lelo bashikulu wakwe pa kumona ukuti nakuya ukulolela kwabo kwa fyuma, baikete Paulo na Sila, babakulile kwi sano kuli bakateka. Na pa kubatwala kuli bakapingula, batile, Aba bantu baYuda, naba-fundaula muno mushi wesu, no kubilishe ntambi isho tushasuminishiwa kupokelela nangu kucita, fwe bena Roma.

Kabili ibumba lyabemine ca pamo; na bakapingula balepaula amalaya yabo no kubafūla, baebō kuboma ku nkonto. Awe ilyo babapumine impumo ishingi, babapōsele mu cifungo, no kukonkomesha kalinda wa cifungo ukubalindisha. Wene, pa kuumfwo kukonkomesha kwa musango uyu, abapōsele mu cifungo ca mu kati, no kukakisha amakasa yabo mu makusu.

Awe ubushiku pa kati Paulo na Sila balepepa, baleimbila Lesa amalumbo, na bafungwa balebaku-tika. (Imilimo 16:16-25)

Belengeni pamo: Imilimo 19:21-41

11

Umwina Kristu no bubi

Mulekano bubi

Ubulungami no bupulumushi kuti fyayampana shani? Napamo ulubūto ne mfifi kuti fyakwate senge shani? Kabili kuli ukuumfwana nshi kuli Kristu na

Beliali? Napamo ukulingana nshi ku wacetekela no ushacetekela? Kabili kuli ukusuminishanya nshi kwi tempele lya kwa Lesa no tulubi? Pantu ifwe tuli itempele lya kwa Lesa wa mweo; filya Lesa asosele, ati, Nkekala muli bene no kwendaendamo; kabili nkaba Lesa wabo, na bo bakaba abantu bandi.

E ico fumeni mwi bumba lyabo, mupātukeko, e fyo asosa Shikulu, kabili mwiikatako ku cishasanguluka; na ine nkamusekelela, kabili nkaba Shinwe, na imwe mukaba abana bandi abaume na bana bandi abana-kashi, e fyo asosa Shikulu wa maka yonse. E ico pa kuba ne filayo ifi, mwe batemwikwa, tuisangulule ku kukantana konse kwa mubili no mutima, tube abafishisho mushilo mu kutina Lesa. (2 Korinti 6: 14-7: 1)

Mwileka umo amulufye ku fyebo fya fye; pantu ifi fintu ifyabipa fileto bukali bwa kwa Lesa pa bana ba bucintomfwa. E ico mwiampama na bo. Pantu mwali imfifi kale, lelo nomba muli ulubūto muli Shikulu; endeni nga bana ba lubūto (pantu ifisabo fya lubūto busuma bonse no bulungami ne cine), esheni ukwishibe fintu ifitemuna Shikulu.

Kabili mwiba ne senge na bo mu milimo iishitwala iya mfifi; lelo ukwebaula kwena mwebaule. Pantu ificitwa kuli abo mu bumfisolo ca nsoni ukufilanda . . . E ico cenjeleni pa kwenda kwenu, te kwenda nga batumpa iyo, kano nga ba mano; mube ababomfye nshita, ico ishi nshiku sha bubifi. (Efese 5: 6-12, 15, 16)

Takuli uwingabombela bashikulu wakwe babili; pantu kuti apata umo no kutemwo mubiye, napamo kuti abisha umo no kusūlo mubiye. (Mateo 6: 24)

Yoshua atile: Ine na ba mu nanda yandi, tulebombela Yehoba. (Yoshua 24: 15)

Mulekano kupepo tulubi

1. Mwilapepo tulubi

Mwiba abapepo tulubi, ifyali abaYuda bamo, ifyo calembwa aciti, Abantu baikela ku kulya no kunwa, e lyo baimine ku kwangala . . . E ico cine, mwe bate-mwikwa bandi, butukeniko ku kutōtelo tulubi. (1 Korinti 10:7, 14)

Mwe twana, muleibaka ku tulubi. (1 Yohane 5:21)

Mose aebele abaYuda, ati: Mwikashimpa Ashere (akalubi) wa cimuti conse, . . . kabili mwikemika icaimikwa, ico Yehoba Lesa wenu apata. (Amalango 16:21, 22)

Umutumwa Paulo alembele, ati: Mwitumpikwa; nangu ba bulalale, nangu abapepo tulubi, nangu bacende, . . . tabakapyane ubufumu bwa kwa Lesa. Kabili imwe bamo e fyo mwali; lelo mwalisambilwe, lelo mwalishishiwe, lelo mwalungamikilwe kwi shina lya kwa Shikulu Yesu Kristu na mu Mupashi wa kwa Lesa wesu. (1 Korinti 6:9-11)

E ico nomba beleni Yehoba akatīna, no kumu-bombela muli bumpomfu na mu cishinka; fumyeni ne milungu iyo bashinwe babombēle . . . no kumbo-bela Yehoba. (Yoshua 24:14)

Belengeni pamo: Ukufuma 32:1-29 Amalango 4:15-19 Efese 5:5

2. Mwilaba ne senge ne fiwa

Umutumwa Paulo alembele, ati: Ndesosa nga ku ba mano; pinguleni imwe ico ndesosa. Ulukombo lwe pālo ulu tupāla, bushe te senge lya mu mulopa wa kwa Kristu? Umukate uyo tumokaula, bushe te senge lya mu mubili wa kwa Kristu? (ico kuli umukate umo, ifwe nelyo tuli abengi tuli umubili umo; pantu ifwe

bonse tukumako ku mukate umo). Moneni ulutambi lwa bwina Israele umwabelo buntunse. Bushe abalya amalambo te be senge ba mu cipailo? E ico ndetila shani? bushe ndetila icaipailwa akalubi cintu? napamo ukuti akalubi cintu? Iyo ndetila ifyo Abena fyalo bepaya amalambo, bepaile fiwa, kabili Lesa iyo.

Awe nshilefwaya imwe ukuba ne senge ne fiwa. Te kuti munwene mu lukombo lwa kwa Shikulu no lukombo lwa fiwa; te kuti mulile pe tebulo lya kwa Shikulu ne tebulo lya fiwa. Bushe nalimo tulenge Shikulu akalumwa, mwa? Bushe twakosa ukucila wene? (1 Korinti 10:15-22)

3. *Mwilasakamana mipashi ya bafwa*

Ababifi bakabwelela ku Mbo, inko shonse ishalaba Lesa. (Amalumbo 9:17)

Umutumwa Paulo alembele, ati: Mfuluko kuya no kuba pamo na Kristu . . . Tutila icawamako kukanaba pamo no mubili, no kuba ku mwesu kuli Shikulu. (Filipi 1:23; 2 Korinti 5:8)

Yesu atile: Awe umubusu Lasaro alifwile no kuse-ndwa kuli bamalaika ukumutwala pa cifuba ca kwa Abrahamu. No wa fyuma na o alifwile, no kushikwa. Kabili pa kuba mu kulunguluka ku Mbo, ainwine amenso no kumona Abrahamu ukutali, na Lasaro pa cifuba cakwe. E lyo abilikishe, ati, Mwe tata Abrahamu . . . ndemupāpāta, mutumeni ku nanda ya kwa tata; pantu ndi na bamunyanane basano; pa kuti ayebashimikila, ukuti bekesa na bo kuno kuntu kwa bucushi.

Lelo Abrahamu atile, Bali na Mose na bakasesema, nabomfwe kuli bene. Na o atile, Iyo mwe tata Abrahamu; lelo nga umo uwa mu bafwa aya kuli bene, kuti balapila. Lelo atile kuli wene, Nga tabomfwile kuli Mose na bakasesema, tabenganashiwa iyo, nangu umo eme ku bafwa. (Luka 16:22-24, 27-31)

4. *Mwilalya malambo ya bafwa*

Kalembe we samo, asosēle abaYuda, ati: Bailundile ku mulungu Baali-peore, no kulya amalambo ya bafwa; awe bafisha Yehoba ku mutima ku micitile yabo, ne cikuko cabapongolokela. (Amalumbo 106:28, 29)

Ukatile ku cinso ca kwa Yehoba Lesa obe, . . . Nshapēlepo akantu nangu kamo aka mu ce kumi ku wafwa: naumfwa kwi shiwi lya kwa Yehoba Lesa wandi, nacito mwabela conse ico mwanjebele. (Amalango 26:13, 14)

5. *Mwilacita ifishibilo nangu cimo pa mibili yenu pa mulandu wa bafwa*

Mwilacitila abafwa ifya kucisa mu mibili yenu, nangu kulembamo inembo: ni ne Yehoba. (Ubwina Lebi 19:28)

Imwe muli bana baume ba kwa Yehoba Lesa wenu: mwilaitetela pa bafwa, nangu kulabeyela umumpala pa kati ka mutwe ku menso. (Amalango 14:1)

6. *Mwilabuka nangu kuyaipusha ku batambe ntanda*

Ekasangwa muli imwe . . . uubuke mbuko, nangu uucite cimpa, nangu uupendula, nangu uucita amalele, nangu uupando buyeye, nangu uwipusha ku cipao ca mufwe ne ngulu, nangu uubusha ku bafwa. Pantu wa muselu kuli Yehoba onse uucite fi fintu. (Amalango 18:10-12)

Abapātulanye myulu, abatambe ntanda, abalengo kwishiba ku nshiku sha mweshi wamoneka, mona, baba nge mpimbili, umulilo waboca; te kuti bapokolole imyeo yabo ku maka ya lubingu. Te misolilo ku kontako, te mulilo ku kwikalako! (Esaya 47:13, 14)

E fyo asosa Yehoba umulubushi obe, ati; Ni ne Yehoba, uwacite fintu fyonse, . . . ufulunganye fishi-bilo fya bamakunka, no kutumpika bakabuka. (Esaya 44:24-25)

Umutumwa Yohane alembele, ati: Mwe batemwi-kwa, mwicetekela mupashi onse, lelo mulelinge mipashi, mwishibe nga yafuma kuli Lesa; ico baka-sesema wa bufi abengi nabafumina pano isonde. (1 Yohane 4:1)

Umutumwa Paulo alembele, ati: Lelo imilimo ya bumubili ili pa mbilibili, ni yi: . . . ukupepo tulubi, ubuloshi . . . ndemwebela libela, nati, Abalecite fyabe fi tabakapyane ubufumu bwa kwa Lesa. (Galatia 5:19-21)

Belengeni pamo: Ubwina Lebi 19:26, 31

Yesu atile kuli Kasēbanya: Fuma apa, we Satana! pantu calembwa, aciti, Sokulu Lesa obe e o ulepepa, kabili wene eka e o ulebombela. (Mateo 4:10)

12

Umwina Kristu na Lesa wakwe

Mulekana Satana ku maka ya kwa Lesa

Lambeni kuli Lesa. Kāneni Kasēbanya, na o aka-fulumuka kuli imwe. (Yakobo 4:7)

Koseni muli Shikulu na mu bulamba bwa maka yakwe; fwaleni ifya bulwi fya kwa Lesa, ukuti mube abakosa ku kushangilile fya kubeleleka fya kwa Kasēbanya. Pantu ukushomboka kwesu te ku buntunse bwa mulopa no mubili, lelo kuli Bamulopwe na Ba bukateka, na bamwandanshi ba mfifi ino, ku fimipashi fya bubifi ifya mu lwelele.

E ico būleni ifya bulwi fya kwa Lesa, ukuti mukose ukushangila mu bushiku bwa bubifi, kabili ukuti mwiminine ndi apo mwacita fyonse. E ico iminineni abaikake lamba lya cine pa mutima, kabili abafwalo bulungami nge ca kucinge cifuba, kabili abafwala ku makasa ukupekaniwa kwa mbila nsuma iya mutende; pali fyonse, būleni ne nkwela ya citetekelo, e mo mukakoselo kushimye mifwi yonse ya mulilo iya mubifi.

Būleni ne ca kubako mutwe ce pusukilo, no lupanga lwa Mupashi ulo e cebo ca kwa Lesa. Mupepele mu Mupashi inshita shonse, mu mipepele yonse ne mipāpātīle; mulolele ici cine mu kushangila konse no kupāpātīla abashila bonse. (Efese 6: 10-18)

Tekanyeni, loleni. Umulwani wenu, Kasēbanya wine, endauka nge nkalamo iilelila, ukufwaya untu engalya. Mukānyeni, iminineni abakosa ndi mu cite-tekelo, pa kwishibo kuti bamunyinenwe ba pano isonde batūlo mutūlo uyo wine wa kucula. Awe Lesa wa kusenamina konse, uwamwitile ku kwisa mu bukata bwakwe bwa muyayaya muli Kristu Yesu, ilyo mukacula inshita inono, wene akamulengo kuti mube abapwililila, akamwikasha, akamukosha. Kuli wene kube amaka umuyayaya umuyayaya. Amene. (1 Petro 5:8-11)

Mulecetekela Lesa ukufika na ku mfwa

Imfumu Nebukadnesari, mu kubalamuka ne cipyu, asosele ku kuleta Shadraki, Meshaki, na Abednego. Ilyo aba bantu baletelwe ku mfumu, Nebukadnesari ayankwile no kutila kuli bene, Bushe ca cine cine, mwe Shadraki, Meshaki, na Abednego? Bushe ku milungu yandi imwe tamushinshimunako, nangu kutōta ku cimpashanya ca golde ico naimika? Nomba imwe nga

mwaba abaiteyanya . . . mwawa pa nshi no kutōta ku cimpashanya ico nacita, ninshi cisuma; lelo nga tamu-tōtele mu nshita iyi ine mulepōswa mu kati ke lungu lya mulilo uulebilima. Kabili ni uyani umulungu uwingamutūla mu kuboko kwandi?

Shadraki, Meshaki, na Abednego balyaswike no kutila ku mfumu, Mwe Nebukadnesari, tatuli na ca kwasuka pali uyu mulandu. Nga cabe fi, Lesa uo tupepa ali na maka ya kututūla mwi lungu lya mulilo uulebilima; kabili mu kuboko kwenu mwe mfumu, kuti atutūla. Lelo nga tacite ifi, cibe icaishibikwa kuli imwe, mwe mfumu, ku milungu yenu ifwe tatwapepeko, na ku cimpashanya ca golde ico mwaimike tatwatōteko iyo. (Daniele 3:13-18)

Shikulu Yesu uwaima ku bafwa, atile: Witīna ifyo walaswa uculeko. Moneni, Kasēbanya alaswa apōsepo bamo ba muli imwe mu cifungo, ukuti mukeshiwe; . . . Ube uwa cishinka ukufika ku mfwa, na ine nkakupēle cilongwe ca mweo. (Ukusokolola 2:10)

Kabili ilyo nyenda mu mupokapoka wa kufīta kwa mfwa, nshitina bubi; pantu imwe muli pamo na ine. (Amalumbo 23:4)

Belengeni pamo: Daniele 3:1-28 Efese 4:17-24

Lesā te kuti amulekeleshe

Lesā umwine atile: Nshakakupōse nakalya, nangu kukusha nakalya. E ico twingasosa no kuyanga, atuti, Shikulu e kāfwa wandi, nshakatīne. Bushe umuntu engancita nshi? (Hebere 13:5, 6)

Ilintu kalume wa muntu wa kwa Lesā acelele ulu-celo ku kwima no kufumina pa nse, e lyo moneni, umulalo uuli na bakafwalo na maceleta naushingo mushi. Na kalume wakwe atile kuli wene, Iye mwe

shikulu! tulecita shani? Na o atile, Witina; pantu abali kuli ifwe bengi ukucisha abali kuli bene.

E Iyo Elisha apepele, ati, Mwe Yehoba, shi shibuleni amenso yakwe, no kuleka amone. Awe Yehoba ashibwile amenso ya mulumendo; na o alimwene, kabili, moneni, ulupili nalwisulamo bakafwalo na maceleta ifya mulilo ukushinguluka Elisha. (2 Ishamfumu 6:15-17)

Malaika wa kwa Yehoba acite nkambi ukushinguluka pa bamutina, no kubapokolola. (Amalumbo 34:7)

Imwe muli ba kwa Lesa, mwe twana twandi, kabili mwacimfya ababe fi; ico Uuli muli imwe acila uuli mu ba pano isonde. (1 Yohane 4:4)

13

Ukucimfya kwa kwa Lesa ukwa kulekelesha

Umwana wa kwa Lesa akabwela na kabili

Imwe mwapilibukile kuli Lesa ukufuma ku tulubi, ku kuba abasha ba kwa Lesa wa mweo kabili uwine wine, kabili ku kupembela Mwane wa mu mūlu, untu abūshishe ku bafwa, Yesu wine, uutupokolola ku bukali ubukesa. (1 Tesalonika 1:9, 10)

Awe ulwa kwisa kwa kwa Shikulu Yesu Kristu, no kulongana kwesu kuli wene, . . . mwileka muntu amubepe nangu ni ku musango onse. Pantu te 'ti kube ici, kano Ubusangu bwabalilapo ukwisa, no kusokololwo Muntu wa bupulumushi, Umwana wa boni,

uukānya no kuisansabika pali conse iciitwo mulungu napamo icishinshimunwa; umusango wa kuti aikala mwi tempele lya kwa Lesa, aleitungo kuti ali ni Lesa.

Pantu cilebomba na nombā ica nkama ca bupulumushi; ici ceka, te kuti cisokololwe kano uulecileshe abala afuma mu kati. E lyo Umupulumushi ulya akasokololwa, untu Shikulu Yesu akonaula ku mupu wa mu kanwa kakwe, no kumusangule ca fye ku kumoneka kwa kwisa kwakwe.

Uyo Mupulumushi ukwisa kwakwe kwabelo mwalolo kubomba kwa kwa Satana, mu maka yonse ne fīshibilo ne fipesha amano fya bufi, kabili mu longolo lonse lwa kuulungana ku baleonaika; pantu bakāno kupokelelo kutemwe Cine no kupusukilamo. (2 Tesalonika 2:1, 3, 4, 7-10)

Belengeni pamo: Yohane 14:3 Imilimo 1:11 I Korinti 15:51-58 I Tesalonika 4:13-5:11 Ukusokolola 22:20

Lesā akapingula ababi

Inshita iyapitapo yakumana ku kucitilamo ukufwaya kwa Bena fyalo. Mwali abenda mu bulalelale, ulunkumbwa, ukunwensho mwangashi, ukuwowota, ukukolwakolwa, ukupepo tulubi kuntu kwabindwa; kabili bapapa imwe apo mwakāno kuwilamo pamo na bo ku kucishamo uko kwine kwa kuipōsaika, kabili balamupontela; lelo bakalubulula ku Waiteyanya ku kupingula aba mweo na bafwa. (1 Petro 4:3-5)

Lelo bakūwe, na bashicetekela, na baselausha, na ba misoka, na ba bulalelale, ne ndoshi, na bapepo tulubi, na ba bufi bonse, ubwikalo bwabo bakabumona muli bamba uulepya ku mulilo ne libwe lya mingū; iyi ni mfwa ya cibili. (Ukusokolola 21:8)

Balishuka abasamba amalaya yabo, ukuti basuminishiwe ku muti wa Mweo, na ku kwingila pa

mpongolo mu Musumba wa Yerusalemu mupya. Ku nse kwabe mbwa ne ndoshi, na ba bulalelale, na ba misoka, na bapepo tulubi, na onse uwatemwo bufi no kubucita. (Ukusokolola 22:14, 15)

Belengeni pamo: Esekiele 23:49 Mika 5:13-15 Yohane 3:18-20 Yohane 5:22-29 Roma 1:18

Lesá akacimfya Satana ne bumba lyakwe pa mpelelekesho

Lesá tatengele bamalaika ilyo baulungene, lelo abapōsele mu filindi umwafita ku Tartari no kubapēlo kulindilwo kulimunwa. (2 Petro 2:4)

Kabili malaika uwalenga cinelubali alishishemo; pakonkele na mashiwi yakalamba mu mūlu, ayati, Ubufumu bwa pe sonde bwaisabo bwa kwa Shikulwifwe, no bwa kwa Kristu wakwe, na o akulabe Mfumu umuyayaya umuyayaya. Na bakalamba amakumi yabili na bane, abaikala ku cinso ca kwa Lesá pa fipuna fyabo, bawile ubukupeme no kupepa Lesá, abati, Twatōta kuli imwe, mwe Shikulu Lesá, wa maka yonse uulipo kabili uwalipo; ico mwabūla amaka yenu yakalamba, no kube Mfumu. Kabili inko shalikalipe, no bukali bwenu nabwisa; yaisa ne nshita ya kupingula abafwa. (Ukusokolola 11:15-18)

Kabili ine ne Yohane, namwene malaika aleika mu mūlu, ali no lufungulo lwa cilindi ca ku Mbo no munyololo ukalamba mu minwe yakwe. Wene aikete iciŋwena, icisoka cikote, (e Kasēbanya kabili Satana) no kucikaka imyaka ikana limo, no kucipōsa mu cilindi ca ku Mbo, no kwisalako no kukakatikapo pa mūlu wa ciko, ukuti cilufya kabili inko ikasuke aifishiwapo imyaka ikana limo: pa numa ya ifi ali no kukakulwa inshita inono.

Kabili ilyo ikapwe myaka ikana limo, Satana akakukulwa mu cifungo cakwe, no kufumamo ku kuyalufye

nko sha mu fifutu fine fya pe sonde, Goge na Magoge, ku kushilonganisha ku kulwa. Impendwa yabo yali ngo musensenga wa pali bamba. Baninine na pa bufumo bwa pe sonde, bashingulwike ne nkambi ya ba mushilo no Musumba uwatemwikwa; lelo umulilo waponene mu mūlu, no kuboca. Na Kasēbanya uwalebalufya apōselwe muli bamba wa mulilo kabili wa libwe lya ming'u, umuli ne ciswango na kasesema wa bufi, ku kulungululwa akasuba no bushiku umuyayaya umuyayaya. (Ukusokolola 20:1-3, 7-10)

E pakonke mpela, ilyo Kristu akalubwilo bufumu kuli Lesa Wishi, ilyo akafubalisha bumulopwe bonse no lupaka lonse na maka. Pantu ali no kuteka akasuke abika abalwani bonse pa nshi ya makasa yakwe. Umulwani wa kupelelekesha ukufubalishiwa ni mfwa. (1 Korinti 15:24-26)

Belengeni pamo: Yuda ibesi 6

ICA KULUMBANYA LESA

Nomba ku uli na maka ya kumulinda ukuti mwii-pununa, no kumwimika ku cinso ca bukata bwakwe abashaba na kalema kabili abaanga—kuli Lesa umo nsu, Umupusushi wesu muli Yesu Kristu Shikulwifwe, kube ubukata, ubukalamba, ubukose, no lupaka, ukutangilile nshita yonse ya muyayaya, na nomba, no kufika ku nshita sha muyayaya. Amene. (Yuda amabesi 24, 25)